

Πολιτισμός (/10812) › Μουσική (/10812/10973)

Στράους και Μάλερ υψηλής περιωπής στη Θεσσαλονίκη

" ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ / Λουκάκος Κυριάκος (/editor/66323)

Δημοσίευση: 29 Απριλίου 2019 21:45

Είχαμε επισημάνει τη συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, της 12ης Απριλίου 2019, στο αεί εμβληματικό Μέγαρο Μουσικής της συμπρωτεύουσας, με δύο έργα που θέτουν...

Του Κυριάκου Π. Λουκάκου

Είχαμε επισημάνει τη συναυλία της **Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης**, της 12^{ης} Απριλίου 2019, στο αεί εμβληματικό **Μέγαρο Μουσικής** της συμπρωτεύουσας, με δύο έργα που θέτουν υψηλό διακύβευμα για τους εμπλεκόμενους στην υπεράσπισή τους. Αριστουργήματα αναφοράς του 20ού αιώνα, καθοριστικά για την ερμηνευτική καταξίωση, αλλά και για την εμπειρία βίωσης της μουσικής από τον καθημερινό φιλόμουσο. Καταληκτικό το πρώτο για τον κεντροευρωπαϊκό ρομαντισμό, προφητικό το δεύτερο για πανανθρώπινους εφιάλτες του 20ού αιώνα.

Τη συναυλία εγκαινίασαν τα φθινοπωρινά «*Vier letzte Lieder*» (1948), τη σύνθεση των οποίων ο **Ρίχαρντ Στράους** ολοκλήρωσε μόνο λίγους μήνες πριν από τον θάνατό του. Εκ προθέσεως ή μη, αυτά τα «4 Τελευταία Τραγούδια» συγκροτούν κύκλο προφανούς ενότητας και εσωστρεφούς κλιμάκωσης στο δεινόν ενός αποχαιρετισμού στη ζωή. Έχοντας όμως νωπή (3 Μαρτίου 2018) την εμπειρία τους από την Diana Damrau και τη Φιλαρμονική του Λονδίνου υπό τον sir Antonio Pappano, περίσταση κατά την οποία, τουλάχιστον από τη θέση μας στο Royal Festival Hall, είχαμε γίνει μάρτυρες ερμηνευτικής ήττας της διάσημης Γερμανίδας υψιφώνου και συχνής κάλυψής της από την ορχήστρα, η ανακούφιση υπήρξε ευθέως ανάλογη προς το κυριολεκτικά πέραν προσδοκίας επίπεδο της συναυλίας πλάι στο Θερμαϊκό.

Ο αρχιμουσικός της, Γάλλος -και αποκλειστικά γαλλόφωνος, όπως μας πληροφόρησαν- **Yannis Pouspourikas** προσμετρά σταδιοδρομία τουλάχιστον εικοσαετίας και συνεργασίες, ως επισκέπτης μαέστρος, με πολλούς σημαντικούς σχηματισμούς. Αν και κοιτίδα της διαδρομής του συνεχίζει να είναι η όπερα, επιδίδεται όλο και συχνότερα στο συμφωνικό ρεπερτόριο. Κομίζοντας λοιπόν αυτή την εμπειρία και με δυσχερώς αποκρύψιμη ένταση προετοιμασίας, ο ελληνικής καταγωγής μουσικός κυριολεκτικά μεταμόρφωσε την ΚΟΘ σε σύνολο ενεργητικό και πειθήνιο, ευήκοο στις ανάγκες της φωνής που συνοδεύει, χωρίς θυσία της ορμητικής και ταυτόχρονα ενσυναίσθητης ροής της παρτιτούρας. Και με αυτή την ασφαλή στήριξη, η υψιφώνος **Σοφία Κวานίδου** κατόρθωσε να επισφραγίσει την επί δεκαετίες επίμονη και -όπως αποδείχθηκε- ανταποδοτική ενασχόλησή της με τα τέσσερα λυκοφωτικά κοσμήματα του φιλέλληνα συνθέτη. Ήταν ερμηνεία που -

διακινδυνεύουμε την εκτίμηση ότι- ο ίδιος θα επικροτούσε στο σύνολό της, ως στερούμενη υπερβολής στην αγωγική ευρύτητα και με βάθος βιώματος, αλλά χωρίς συναισθηματισμό, που δεδηλωμένα αποτασσόταν ο συγκεκριμένος επίτιμος δημότης Νάξου. Η ευκρινής εκφορά του κειμένου, η εστίαση του τόνου και η ισχυρή προβολή του στην αίθουσα, το στιλπνό ηχώχρωμα και η διαπεραστικότητα της φωνής έναντι της ορχήστρας, όλα συνέβαλαν στην ευπρόσδεκτη μουσικότητα τιθάσσευση των μακρών μελωδικών ακολουθιών του Στράους, με κρίσιμη για την επιτυχία του εγχειρήματος την αριστοτεχνική αναπνευστική στίξη σε ανεπαίσθητα περιθώρια μεταξύ λέξεων και φθόγγων. Σε αυτά προσμετρούμε τη χαρακτηριστική μεταδοτικότητα του ζήλου της έμπειρης καλλιτέχνιδας στο κοινό, ενώ εύσημα οφείλονται και στον εξάρχοντα **Αντώνη Σουσάμογλου** για την ανάταση της συμβολής του στο τρίτο και τέταρτο από τα τραγούδια.

Ο Πουσπουρίκας επιβεβαίωσε την κλάση του και με την οξυδερκή και πυρετώδη ανάγνωση της 5^{ης} συμφωνίας (1901-2) του **Γκούσταφ Μάλερ**, υψηλής εσωτερικής ανάλυσης και αρχιτεκτονικής εποπτείας. Με όπλο τη συνεπή προσήλωση στο τέμπο, η σύνθεση εξέπεμψε ασυμβίβαστο εκφραστικό εύρος ανάμεσα στον τρόπο και τον σαρκασμό. Το adagietto, οικείο από την ταινία του Λουκίνο Βισκόντι «Θάνατος στη Βενετία», πέτυχε αλγεινό λυρισμό χωρίς χαλαρώσεις στη διαχείριση διάρκειας και δυναμικής, στο πρότυπο εγγραφών με τον Χέρμαν Σέρχεν, αλλά και τον μαθητή του Μάλερ Μπρούνο Βάλτερ. Ακόμη και το δυνητικά χαλαρής εσωτερικής συνοχής ροντό φινάλε αναπτύχθηκε χωρίς ρήγματα ειρμού, με την ΚΟΘ συνεπαρμένη από την ελεγχόμενη σφοδρότητα του πόντιουμ. Ένα γεγονός αντάξιο της εξηνταετίας της ορχήστρας!

Λουκάκος Κυριάκος (/editor/66323)